

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

NACRT

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

Zagreb, siječanj 2024.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici održanoj 31. listopada 2018., a koji je noveliran 2019., 2020., 2022. i 2023. uređuje se društvena skrb za zdravlje stanovništva, načela i mjere zdravstvene zaštite, prava i obveze osoba u korištenju zdravstvene zaštite, razine zdravstvene djelatnosti, sadržaj i organizacijski oblici obavljanja zdravstvene djelatnosti te nadzor nad obavljanjem zdravstvene djelatnosti.

Važećim Zakonom uređuje se i specijalističko usavršavanje zdravstvenih radnika. Specijalizacija se može odobriti zdravstvenom radniku kojem je izdano odobrenje za samostalan rad te koji je u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi ili trgovackom društvu koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili ima privatnu praksu ili radi kod zdravstvenog radnika privatne prakse sa završenim sveučilišnim diplomskim studijem. Ako je zdravstveni radnik u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi čiji je osnivač Republika Hrvatska, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb ili jedinica lokalne samouprave, prije odobrenja specijalizacije obvezan je sklopiti s poslodavcem ugovor o međusobnim pravima i obvezama vezanim uz specijalističko usavršavanje, sklopljen s poslodavcem pri čemu obveza rada u radnom odnosu na neodređeno vrijeme nakon završetka specijalističkog usavršavanja i položenog specijalističkog ispita ne smije biti ugovorena u trajanju duljem od propisanog vremena trajanja specijalizacije.

Ako specijalizant namjerava otkazati ugovor o radu u zdravstvenoj ustanovi i zasnovati radni odnos u drugoj zdravstvenoj ustanovi čiji je osnivač Republika Hrvatska, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb ili jedinica lokalne samouprave, obvezan je zatražiti prethodnu suglasnost Ministarstva te ishoditi i suglasnost zdravstvene ustanove u kojoj će zasnovati radni odnos. Za takav prelazak specijalizanta uzima se u obzir potreba za zdravstvenim radnikom u specijalističkoj djelatnosti za koju se specijalizant usavršava na području osnivača zdravstvene ustanove, odobreni plan specijalizacija zdravstvene ustanove u kojoj specijalizant namjerava zasnovati radni odnos i ugovorena specijalistička djelatnost poslodavca kod kojeg specijalizant namjerava zasnovati radni odnos u mreži javne zdravstvene službe. Zdravstvena ustanova u kojoj specijalizant zasnuje radni odnos temeljem prethodne suglasnosti Ministarstva zdravstva obvezna je naknaditi zdravstvenoj ustanovi iz koje specijalizant odlazi stvarne troškove specijalizacije nastale do zasnivanja radnog odnosa i naknadu u iznosu jedne proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj po mjesecu ugovorenem obvezu rada

nakon završene specijalizacije, u roku od godine dana od dana sklapanja ugovora o radu sa specijalistom.

Sukladno važećem Zakonu, ako specijalizant otkaže ugovor o radu u zdravstvenoj ustanovi bez prethodne suglasnosti Ministarstva, obvezan je naknaditi troškove specijalizacije nastale do otkaza ugovora o radu naknadu u iznosu jedne proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj po mjesecu neodrađene ugovorene obveze nakon završene specijalizacije u roku od godine dana od dana otkaza ugovora o radu.

Isti uvjeti odnose se i na specijaliste koji prije isteka ugovorene obveze rada namjeravaju otkazati ugovor o radu u zdravstvenoj ustanovi koja ih je uputila na specijalizaciju.

Troškovi specijalizacije sukladno važećem Zakonu obuhvaćaju troškove glavnog mentora, mentora i komentora, trošak zdravstvenih ustanova u kojima se obavlja specijalističko usavršavanje, trošak poslijediplomskog specijalističkog studija, trošak završnog i specijalističkog ispita, trošak knjižice o specijalističkom usavršavanju zdravstvenog radnika i trošak dnevnika rada zdravstvenog radnika na specijalističkom usavršavanju. Trošak zdravstvenih ustanova u kojima se obavlja specijalističko usavršavanje utvrđuje se za cijelo razdoblje trajanja specijalizacije u visini četverostrukog iznosa proračunske osnovice koja je važeća na početku obavljanja programa.

Prije stupanja na snagu važećega Zakona, pitanje troškova specijalističkog usavršavanja i raskida ugovora o radu prije isteka ugovorene obveze rada bilo je uređeno podzakonskim aktima na različite načine i u jednom razdoblju u obvezu povrata troškova specijalizacije bile su uključene i bruto plaće specijalista.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija („Narodne novine“, broj 123/33) propisuje da uvjeti za pristup reguliranoj profesiji trebaju biti prikladni za ostvarenje cilja koji se želi postići te trebaju biti nediskriminatory, opravdani zaštitom javnog interesa, prikladni za postizanje cilja kojem se teži i nužni.

Pravila kojima se uređuje funkcioniranje zdravstvene zaštite uključujući i odredbe o obvezi rada specijalista nakon položenog specijalističkog ispita ili o plaćanju troškova specijalizacije u slučaju neizvršenja te obveze usklađuju se s temeljnim slobodama Europske unije, slobodom kretanja radnika i slobodom pružanja usluga.

S druge strane, ugovorno reguliranje prava između specijalizanta i zdravstvene ustanove nužno je za osiguranje kontinuiteta rada specijalističke djelatnosti. Zdravstvena ustanova mora zapošljavati dovoljan broj doktora medicine specijalista za obavljanje zdravstvene djelatnosti kako bi omogućila dostupnost zdravstvene zaštite. Radi toga zdravstvena ustanova planira specijalistička mjesta i unaprijed zna potreban broj specijalista za potrebe liječenja stanovništva na svojem području.

Kako bi se pomirio opći interes za osiguranjem specijalističke djelatnosti za koju doktor medicine specijalizira na određenom području i interes specijalizanata i specijalista za slobodom kretanja i slobodom pružanja usluga, ovim zakonskim prijedlogom uređuju se stvarni troškovi specijalizacije bez dodatnih troškova radi naknade štete.

Stoga, prema ovom zakonskom prijedlogu u slučaju raskida ugovora o radu prije isteka ugovorene obveze rada, specijalizant ili specijalist obvezni su zdravstvenoj ustanovi naknadi samo troškove specijalizacije, bez dodatnih drugih troškova.

Ovim zakonskim prijedlogom uređuje se da će zdravstvene ustanove u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, specijalizantima koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavljaju specijalističko usavršavanje, ponuditi sklapanje izmijenjenog ugovora o međusobnim pravima i obvezama u kojem će obveza naknade troškova za cijelo razdoblje specijalističkog usavršavanja biti usklaćena s odredbama ovoga zakonskog prijedloga.

Isto tako, zdravstvene ustanove će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, ponuditi sklapanje izmijenjenog ugovora o međusobnim pravima i obvezama i sa specijalistima kojima na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nije istekla ugovorena obveza rada iz sklopljenog ugovora o međusobnim pravima i obvezama.

Predloženim rješenjem nastoji se ujednačiti ugovore o međusobnim pravima koje su specijalizanti sklopili sa zdravstvenim ustanovama s bitno različitim ugovornim obvezama koje se odnose na obvezu plaćanja različitih iznosa naknade u slučaju otkaza ugovora o radu, kao i na različito ugovorenog razdoblje obveze rada nakon završenog specijalističkog usavršavanja. Stoga je potrebno omogućiti da obveze po ugovorima o međusobnim pravima i obvezama svih specijalizanata koji su na specijalističkom usavršavanju kao i svih specijalista koji odrađuju ugovorenou obvezu rada, budu uređene pod jednakim uvjetima.

Zakonskim prijedlogom također se propisuje iznimka ako specijalist u roku od godine dana od dana otkazivanja ugovora o radu u zdravstvenoj ustanovi osnuje privatnu praksu na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti u mreži javne zdravstvene službe na području koje pokriva zdravstvena ustanova koja je snosila troškove specijalističkog usavršavanja, specijalist neće biti u obvezi snositi troškove specijalizacije.

Nadalje, ovim se zakonskim prijedlogom propisuje da, između ostalih uvjeta, privatnu praksu u ordinaciji može obavljati zdravstveni radnik koji nije u radnom odnosu odnosno ne obavlja drugu samostalnu djelatnost osim u slučaju ugovora s visokim učilištem koje izvodi studijski program za zdravstveno zanimanje.

Također, dodatno se, izmjenom članka 184.a Zakona, uređuje da za stjecanje prava na naziv specijalista određene specijalnosti kandidat koji je položio europski specijalistički ispit pred Europskom udrugom medicinskih specijalista (UEMS) obvezan je položiti praktični dio specijalističkog ispita pred ispitnom komisijom iz članka 184. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona neće biti potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Financijska sredstva za provođenje zdravstvene zaštite u skladu s predloženim zakonom, u cijelosti su uključena u Financijski plan Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, stoga

pružanje usluga zdravstvene zaštite koje se financiraju sredstvima obveznog zdravstvenog osiguranja, nema dodatnog finansijskog učinka na Finansijski plan Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

Članak 1.

U Zakonu o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, br. 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) u članku 47. stavku 1. točka 7. mijenja se i glasi:

“7. nije u radnom odnosu odnosno ne obavlja drugu samostalnu djelatnost osim u slučaju iz članka 57. podstavka 7. ovog Zakona.“

Članak 2.

U članku 184.a stavak 3. mijenja se i glasi:

“(3) Za stjecanje prava na naziv specijalista određene specijalnosti kandidat koji je položio europski specijalistički ispit pred Europskom udrugom medicinskih specijalista (UEMS) obvezan je položiti praktični dio specijalističkog ispita pred ispitnom komisijom iz članka 184. ovoga Zakona.”

Stavci 4. i 5. brišu se.

Članak 3.

U članku 186. iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

“(3) Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se troškovi specijalizacije u skladu s člankom 191. ovoga Zakona.”

(4) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka ne smije sadržavati odredbe kojima se utvrđuju dodatne finansijske obveze za zdravstvenog radnika.”

Članak 4.

U članku 188. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

“(1) Zdravstvena ustanova u kojoj specijalizant zasnuje radni odnos temeljem prethodne suglasnosti Ministarstva iz članka 187. stavka 1. ovoga Zakona, obvezna je naknaditi zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona troškove specijalizacije iz članka 191. ovoga Zakona nastale do zasnivanja radnog odnosa, u roku od godine dana od dana sklapanja ugovora o radu sa specijalizantom.

(2) Ako specijalizant otkaže ugovor o radu u zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona bez prethodne suglasnosti Ministarstva, obvezan je naknaditi troškove specijalizacije iz članka 191. ovoga Zakona nastale do otkaza ugovora o radu, u roku od godine dana od dana otkaza ugovora o radu.”

Članak 5.

U članku 190. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

“(1) Zdravstvena ustanova u kojoj specijalist zasnuje radni odnos temeljem prethodne suglasnosti Ministarstva, obvezna je naknaditi zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona troškove specijalizacije iz članka 191. ovoga Zakona, u roku od godine dana od dana sklapanja ugovora o radu sa specijalistom.

(2) Ako specijalist otkaže ugovor o radu u zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona bez prethodne suglasnosti Ministarstva, obvezan je naknaditi troškove specijalizacije iz članka 191. ovoga Zakona, u roku od godine dana od dana otkaza ugovora o radu.”

Članak 6.

Iza članka 190. dodaje se članak 190. a koji glasi:

“Članak 190.a

(1) Iznimno od članka 190. stavka 3. ovoga Zakona, ako specijalist u roku od godine dana od dana otkazivanja ugovora o radu u zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovog Zakona osnuje privatnu praksu na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti u mreži javne zdravstvene službe na području koje pokriva zdravstvena ustanova koja je snosila troškove specijalističkog usavršavanja, specijalist neće biti u obvezi snositi troškove specijalizacije iz članka 191. ovoga Zakona.

(2) Ako specijalist ne ispunи uvjete iz stavka 1. ovoga članka u roku od godine dana od dana otkaza ugovora o radu u zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona obvezan je, u dalnjem roku od šest mjeseci, naknaditi troškove specijalizacije iz članka 191. ovoga Zakona nastale do otkaza ugovora o radu.”

Članak 7.

U članku 191. iza stavka 4. dodaju se stavci 5. i 6. koji glase:

“(5) Trošak glavnog mentora, mentora i komentora utvrđuje se odlukom ministra kojom se propisuje godišnja naknada za rad po mentorstvu.

(6) Trošak završnog i specijalističkog ispita utvrđuje se odlukom ministra.”

Članak 8.

Iza članka 244. dodaje se članak 244. a koji glasi:

“Članak 244.a

Novčanom kaznom u iznosu od 660,00 eura do 1320,00 eura kaznit će se za prekršaj ravnatelj zdravstvene ustanove ako:

1. sa specijalizantom sklopi ugovor o međusobnim pravima i obvezama koji je protivan odredbama članka 186. ovoga Zakona
2. sa specijalizantom sklopi ugovor o međusobnim pravima i obvezama u vezi troškova specijalizacije protivno odredbi članka 191. ovoga Zakona.”

Članak 9.

Odluke iz članka 7. ovoga Zakona kojim se dopunjuje članak 191. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (“Narodne novine” br. 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) ministar je obvezan donijeti u roku od **šest mjeseci** od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 10.

(1) Zdravstvene ustanove iz članka 186. stavka 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (“Narodne novine” br., 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) ponudit će, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, sa specijalizantima koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavljaju specijalističko usavršavanje, sklapanje izmijenjenog ugovora o međusobnim pravima i obvezama u kojem će obveza naknade troškova za cijelo razdoblje specijalističkog usavršavanja biti usklađena s člankom 3. ovoga Zakona kojim se dopunjuje članak 186. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (“Narodne novine” br., 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) i člankom 4. ovoga Zakona kojim se mijenja članak 188. stavci 1. i 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (“Narodne novine” br., 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23).

(2) Zdravstvene ustanove iz članka 186. stavka 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (“Narodne novine” br., 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) ponudit će, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, sklapanje izmijenjenog ugovora o međusobnim pravima i obvezama u kojem će obveza naknade troškova biti usklađena s člankom 3. ovoga Zakona kojim se dopunjuje članak 186. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (“Narodne novine” br., 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) i člankom 5. ovoga Zakona kojim se mijenja članak 190. stavci 1. i 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (“Narodne novine” br., 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) sa specijalistima kojima na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nije istekla ugovorena obveza rada iz sklopljenog ugovora o međusobnim pravima i obvezama.

Članak 11.

Postupci započeti na temelju članka 184.a Zakona o zdravstvenoj zaštiti (“Narodne novine” br. 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23) koji nisu dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Članak 12.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u “Narodnim novinama”.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim se člankom uređuje mogućnost da privatnu praksu u ordinaciji može obavljati zdravstveni radnik sa završenim sveučilišnim preddiplomskim i diplomskim studijem ili sveučilišnim integriranim preddiplomskim i diplomskim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem ako, između ostalih, nije u radnom odnosu odnosno ne obavlja drugu samostalnu djelatnost, osim u slučaju kada ima sklopljen ugovor s visokim učilištem koje izvodi studijski program za zdravstveno zanimanje.

Uz članak 2.

Ovim se člankom dorađuju odredbe u vezi sa polaganjem europskog specijalističkog ispita pred Europskom udrugom medicinskih specijalista (UEMS), na način da se propisuje da je za stjecanje prava na naziv specijalista određene specijalnosti kandidat koji je položio europski specijalistički ispit pred Europskom udrugom medicinskih specijalista (UEMS) obvezan položiti praktični dio specijalističkog ispita pred ispitnom komisijom.

Uz članak 3.

Ovim se člankom dopunjaju odredbe važećeg Zakona na način da se jasno propisuje da se ugovorom o međusobnim pravima i obvezama vezanim uz specijalističko usavršavanje utvrđuju troškovi specijalizacije te se propisuje da ugovor o međusobnim pravima i obvezama vezanim uz specijalističko usavršavanje ne smije sadržavati odredbe kojima se utvrđuju dodatne finansijske obveze za zdravstvenog radnika.

Uz članak 4.

Ovim se člankom mijenjaju odredbe važećeg Zakona na način da se da zdravstvena ustanova u kojoj specijalizant zasnuje radni odnos temeljem prethodne suglasnosti Ministarstva zdravstva, obvezna je naknaditi zdravstvenoj ustanovi u koju zdravstveni radnik prelazi stvarne troškove specijalizacije nastale do zasnivanja radnog odnosa, u roku od godine dana od dana sklapanja ugovora o radu sa specijalizantom.

Nadalje propisuje se da ako specijalizant otkaže ugovor o radu u matičnoj zdravstvenoj ustanovi bez prethodne suglasnosti Ministarstva zdravstva, obvezan je naknaditi troškove specijalizacije nastale do otkaza ugovora o radu, u roku od godine dana od dana otkaza ugovora o radu.

Uz članak 5.

Ovim se člankom mijenjaju odredbe važećeg Zakona na način da se propisuje da je zdravstvena ustanova u kojoj specijalist zasnuje radni odnos temeljem prethodne suglasnosti Ministarstva zdravstva, obvezna je naknaditi zdravstvenoj ustanovi iz koje specijalist prelazi Zakona troškove specijalizacije, u roku od godine dana od dana sklapanja ugovora o radu sa specijalistom.

Također propisuje se da ako specijalist otkaže ugovor o radu u svojoj matičnoj zdravstvenoj ustanovi bez prethodne suglasnosti Ministarstva zdravstva, on je obvezan naknaditi troškove specijalizacije, u roku od godine dana od dana otkaza ugovora o radu.

Uz članak 6.

Ovim se člankom dopunjuju odredbe važećeg Zakona na način da se propisuje iznimka prema kojoj ako specijalist u roku od godine dana od dana otkazivanja ugovora o radu u svojoj matičnoj zdravstvenoj ustanovi osnuje privatnu praksu na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti u mreži javne zdravstvene službe na području koje pokriva zdravstvena ustanova koja je snosila troškove specijalističkog usavršavanja, specijalist neće biti u obvezi snositi troškove specijalizacije.

Također se propisuje da ako specijalist ne ispunjava navedene uvjete u roku od godine dana od dana otkaza ugovora o radu u matičnoj zdravstvenoj ustanovi obvezan je, u dalnjem roku od šest mjeseci, naknaditi troškove specijalizacije nastale do otkaza ugovora o radu.

Uz članak 7.

Propisuje se da se trošak glavnog mentora, mentora i komentora, kao i trošak završnog i specijalističkog ispita utvrđuje odlukom ministra zdravstva.

Uz članak 8.

Ovim se člankom dopunjuju prekršajne odredbe važećeg Zakona na način da se propisuje da će se novčanom kaznom u iznosu od 660,00 eura do 1320,00 eura kazniti za prekršaj ravnatelj zdravstvene ustanove ako sa specijalizantom sklopi ugovor o međusobnim pravima i obvezama koji je protivan odredbama članaka 186. i 191. Zakona odnosno ako sa specijalizantom sklopi ugovor o međusobnim pravima i obvezama u vezi troškova specijalizacije protivno odredbi članka 191. Zakona.

Uz članke 9. do 11.

Ovi članci sadrže prijelazne i završne odredbe.

U odnosu na članak 10. predloženim rješenjem nastoji se ujednačiti ugovore o međusobnim pravima koje su specijalizanti sklopili sa zdravstvenim ustanovama s bitno različitim ugovornim obvezama koje se odnose na obvezu plaćanja različitih iznosa naknade u slučaju otkaza ugovora o radu, kao i na različito ugovoren razdoblje obveze rada nakon završenog specijalističkog usavršavanja. Stoga je potrebno omogućiti da obveze po ugovorima o međusobnim pravima i obvezama svih specijalizanata koji su na specijalističkom usavršavanju kao i svih specijalista koji odrađuju ugovorenu obvezu rada, budu uređene pod jednakim uvjetima.

Uz članak 12.

Ovim člankom određuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 47.

- (1) Privatnu praksu u ordinaciji može obavljati zdravstveni radnik sa završenim sveučilišnim preddiplomskim i diplomskim studijem ili sveučilišnim integriranim preddiplomskim i diplomskim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem ako:
1. ima odgovarajuće obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, a za specijalističke ordinacije i odgovarajuću specijalizaciju
 2. ima odobrenje za samostalan rad
 3. je radno sposoban za obavljanje privatne prakse
 4. je potpuno poslovno sposoban
 5. nije pravomoćno osuđen za neko od kaznenih djela iz glave XVI. Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. i 101/17.) – Kaznena djela protiv spolne slobode i glave XVII. istoga Zakona – Kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, ako će obavljati privatnu praksu u zdravstvenoj djelatnosti koja uključuje rad s djecom
 6. mu nije izrečena sigurnosna mjera zabrane obavljanja zdravstvene djelatnosti, dok ta mjera traje
 7. nije u radnom odnosu odnosno ne obavlja drugu samostalnu djelatnost
 8. raspolaže odgovarajućim prostorom sukladno normativima i standardima za obavljanje privatne prakse u pogledu prostora
 9. raspolaže odgovarajućom medicinsko-tehničkom opremom sukladno normativima i standardima za obavljanje privatne prakse u pogledu medicinsko-tehničke opreme
 10. pribavi mišljenje Zavoda i nadležne komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse u mreži javne zdravstvene službe odnosno mišljenje nadležne komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse izvan mreže javne zdravstvene službe.
- (2) Uvjet iz stavka 1. točke 7. ovoga članka zdravstveni radnik mora ispuniti danom početka obavljanja privatne prakse.
- (3) Državljeni drugih država članica Europske unije mogu obavljati privatnu praksu pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka te ako ispunjavaju uvjet poznavanja hrvatskog jezika, najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju.
- (4) Stranci mogu obavljati privatnu praksu prema propisima kojima se uređuje rad stranaca u Republici Hrvatskoj, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka te ako ispunjavaju uvjet poznavanja hrvatskog jezika, najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju.

Članak 184.a

- (1) Iznimno od članka 184. ovoga Zakona kandidat, doktor medicine, može polagati europski specijalistički ispit pred Europskom udrugom medicinskih specijalista (UEMS).
- (2) Kandidat iz stavka 1. ovoga članka obvezan je provesti cjelokupni propisani program specijalističkog usavršavanja, a stečene kompetencije potvrđuju glavni mentor i mentor.
- (3) Ministarstvo rješenjem priznaje europski specijalistički ispit položen pred Europskom udrugom medicinskih specijalista (UEMS) i daje pravo na korištenje specijalističkog naziva propisanog u Republici Hrvatskoj.

(4) Uz zahtjev za donošenje rješenja iz stavka 3. ovoga članka podnositelj zahtjeva dostavlja dokaz o položenom europskom specijalističkom ispitu UEMS-a i o obavljenom cjelokupnom programu specijalističkog usavršavanja.

(5) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 186.

(1) Ako je zdravstveni radnik iz članka 182. stavka 1. ovoga Zakona u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi čiji je osnivač Republika Hrvatska, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb ili jedinica lokalne samouprave, zahtjevu za donošenje rješenja o odobrenju specijalizacije obvezan je priložiti ugovor o međusobnim pravima i obvezama vezanim uz specijalističko usavršavanje, sklopljen s poslodavcem.

(2) Pri sklapanju ugovora iz stavka 1. ovoga članka obveza rada u radnom odnosu na neodređeno vrijeme nakon završetka specijalističkog usavršavanja i položenog specijalističkog ispita ne smije biti ugovorena u trajanju duljem od propisanog vremena trajanja specijalizacije.

Članak 188.

(1) Zdravstvena ustanova u kojoj specijalizant zasnuje radni odnos temeljem prethodne suglasnosti Ministarstva iz članka 187. stavka 1. ovoga Zakona, obvezna je naknaditi zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona stvarne troškove specijalizacije iz članka 191. ovoga Zakona nastale do zasnivanja radnog odnosa i naknadu u iznosu jedne proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj po mjesecu ugovorene obveze rada nakon završene specijalizacije, u roku od godine dana od dana sklapanja ugovora o radu sa specijalizantom.

(2) Ako specijalizant otkaže ugovor o radu u zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona bez prethodne suglasnosti Ministarstva, obvezan je naknaditi troškove specijalizacije iz članka 191. ovoga Zakona nastale do otkaza ugovora o radu i naknadu iz stavka 1. ovoga članka, u roku od godine dana od dana otkaza ugovora o radu.

(3) Obveza iz stavka 2. ovoga članka odnosi se i na specijalizanta koji otkaže ugovor o radu u zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona, a ne zasnuje radni odnos u drugoj zdravstvenoj ustanovi čiji je osnivač Republika Hrvatska, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb ili jedinica lokalne samouprave.

(4) Obveza iz stavka 2. ovoga članka ne odnosi se na specijalizanta ako do prestanka ugovora o radu u zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona nije došlo zbog njegova skrivljenog ponašanja u slučajevima otkaza ugovora o radu određenim općim propisima radnoga prava.

Članak 190.

(1) Zdravstvena ustanova u kojoj specijalist zasnuje radni odnos temeljem prethodne suglasnosti Ministarstva, obvezna je naknaditi zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona stvarne troškove specijalizacije iz članka 191. ovoga Zakona i naknadu u iznosu jedne proračunske osnovice za obračun naknada i drugih primanja u Republici Hrvatskoj po mjesecu neodrađene ugovorene obveze rada nakon završene specijalizacije, u roku od godine dana od dana sklapanja ugovora o radu sa specijalistom.

(2) Ako specijalist otkaže ugovor o radu u zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona bez prethodne suglasnosti Ministarstva, obvezan je naknaditi troškove specijalizacije iz članka 191. ovoga Zakona i naknadu iz stavka 1. ovoga članka, u roku od godine dana od dana otkaza ugovora o radu.

(3) Obveza iz stavka 2. ovoga članka odnosi se i na specijalista koji otkaže ugovor o radu u zdravstvenoj ustanovi iz članka 186. stavka 1. ovoga Zakona, a ne zasnuje radni odnos u drugoj zdravstvenoj ustanovi čiji je osnivač Republika Hrvatska, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb ili jedinica lokalne samouprave.

Članak 191.

(1) Troškovi specijalizacije iz članka 188. stavaka 1. i 2. te članka 190. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona obuhvaćaju troškove glavnog mentora, mentora i komentora, trošak zdravstvenih ustanova u kojima se obavlja specijalističko usavršavanje, trošak poslijediplomskog specijalističkog studija, trošak završnog i specijalističkog ispita, trošak knjižice o specijalističkom usavršavanju zdravstvenog radnika i trošak dnevnika rada zdravstvenog radnika na specijalističkom usavršavanju.

(2) Trošak zdravstvenih ustanova u kojima se obavlja specijalističko usavršavanje utvrđuje se za cijelo razdoblje trajanja specijalizacije u visini četverostrukog iznosa proračunske osnovice koja je važeća na početku obavljanja programa.

(3) Troškove iz stavka 1. ovoga članka snosi podnositelj prijedloga za odobrenje specijalizacije iz članka 182. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona.

(4) Zdravstvenoj ustanovi, trgovačkom društvu koje obavlja zdravstvenu djelatnost i ordinaciji privatne prakse te medicinskom fakultetu u kojoj specijalizant obavlja dio programa specijalističkog usavršavanja naknada troška iz stavka 2. ovoga članka doznačuje se razmjerno trajanju dijela specijalističkog usavršavanja.